

Universitat
de les Illes Balears

#SOM
UIB

Congrés Internacional de Turisme Cultural:

anàlisi, diagnòstic
i perspectives de futur

Mallorca,
19, 20 i 21 de febrer de 2015
turismecultural.uib.es

<http://turismecultural.uib.cat>
turismeculturaluib@gmail.com

PROGRAMA

Dijous, 19 de febrer

Edifici Arxiduc Lluís Salvador

Escola d'Hoteleria de les Illes Balears (EHIB).

Campus de la Universitat de les Illes Balears (Palma)

MATÍ

Auditori Jaume Cladera. Edifici Arxiduc Lluís Salvador (UIB).

9:00: Recepció dels participants.

9:30: Inauguració a càrrec de Sebastià Serra Busquets (responsable del projecte de recerca Turisme Cultural a les Illes Balears: anàlisi, diagnòstic i perspectives de futur), Bartomeu Deyà Tortella (degà de la Facultat de Turisme), José Luis Mateo Hernández (director de l'Escola d'Hosteleria de les Illes Balears), Tomás Frasset (responsable de CSR & Sustainability Melià Hotels International) i Llorenç Huguet Rotger (Rector de la Universitat de les Illes Balears).

10:00: *De l'estereotip de l'exotisme al miratge de la felicitat* a càrrec de Francisca Lladó Pol (professora titular d'Història de l'Art, UIB).

10:30: *Cap a una nova cultura turística?* a càrrec d'Antoni Riera Font (catedràtic d'universitat d'Economia Aplicada, UIB).

11:00: Descans

11:30: *Els Museus de les Illes Balears i el turisme cultural* a càrrec de Lourdes Melis Gomila (Màster en Patrimoni Cultural: Gestió i Investigació), Catalina Sansano Costa (Tinent d'alcalde de Patrimoni, Cultura, Festes, Normalització Lingüística i Turisme de l'Ajuntament d'Eivissa) i Cristina Riuheite (directora del Museu Arqueològic de Son Fornés, Montuïri).

12:30: *Les galeries d'art i el turisme cultural* a càrrec d'Antoni Planas Sanjosé (tècnic en Gestió Cultural).

13:00: *Receptivitat i iniciatives del turisme cultural* a càrrec d'Inmaculada de Benito Hernández (vicepresidenta executiva de la Federació Empresarial Hotelera de Mallorca), Pedro Homar Oliver (gerent de la Fundació Palma365), Eduardo Gamero Mir (president de Foment del Turisme de Mallorca) i Antoni Sansó Servera (gerent de l'Associació Hotelera Badia de Cala Millor-sa Coma).

Sessió A - Auditori Jaume Cladera. Edifici Arxiduc Lluís Salvador (UIB).

15:00: *Comunicación emocional del patrimonio* a càrrec de Maria Elvira Lezcano González (professora de patrimoni cultural a l'Escuela Universitaria de Turismo CENP de la Universidade da Coruña).

15:30: *L'articulació territorial del turisme cultural* i urbà. El cas de Palma a càrrec de Mateu Picornell Cladera (enginyer, geògraf i vicepresident de l'Institut d'Estudis Ecològics).

16:00: *Els mitjans de comunicació i el turisme cultural* a càrrec de María Ángeles Durán Mañes (professora de Ciències de la Comunicació del CESAG), Manuel Aguilera Povedano (professor de Ciències de la Comunicació del CESAG) i Rafel Puigserver Pou (investigador i professor de secundària).

16:30: *Els guies com a transmissors del nostre patrimoni cultural* a càrrec de Susana de Cortada Sorraïn, Ana Thorborg i Lola García (Col·legi Oficial de Guies Turístics de les Illes Balears).

17:30: Descans

17:45: *El patrimoni de la Humanitat de la UNESCO a les Illes Balears* a càrrec de Elisabeth Ripoll Gil (investigadora i becària FPU). Francesca Tur Riera (directora de l'Arxiu Històric d'Eivissa i de les Biblioteques Municipals): *Eivissa i Formentera: 15 anys de Patrimoni de la Humanitat*.

18:30: *El patrimoni cultural com a recurs turístic: el cas de la Serra de Tramuntana* a càrrec de Jaume Andreu Galmés (professor titular d'escola universitària d'Història de l'Art. Professor de Patrimoni Cultural de la Facultat de Turisme, UIB).

19:00 *Fires, festes i mercats* a càrrec de Sebastià Serra Busquets (catedràtic d'Història Contemporània, UIB) i Joan Andreu Vives (investigador i professor de secundària).

19:30: *Turismo y canto coral en Mallorca, una realidad de bajo perfil* a càrrec d'Irina Capriles (professora de Magisteri a la UIB i CESAG i directora de corals).

20:00: Comunicacions. Relator: Gabriel Mayol Arbona (investigador i becari col·laborador del projecte de recerca Turisme Cultural de les Illes Balears).

Sessió B - Aula de Graus. Edifici Arxiduc Lluís Salvador (UIB).

15:00: *Patrimoni industrial i patrimoni arquitectònic contemporani al Rosselló: ofertes emergents o ofertes marginals de turisme cultural?* a càrrec d'Esteve Castañer Muñoz (director adjunt del Centre de Recherches Historiques sur les Sociétés Méditerranéennes, Université de Perpignan-Via Domitia).

15:30: *La difusió del patrimoni pels fotògrafs internacionals. La projecció en imatge de les Illes Balears* a càrrec de Maria José Mulet Gutiérrez (professora titular d'Història de l'Art, directora del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts i directora del Màster de Patrimoni Cultural: Gestió i Investigació, UIB).

16:00: *El patrimonio historicoartístico ante el turismo cultural* a càrrec de Francisco José Falero Folgoso (professor titular d'Història de l'Art, UIB).

16:30: *Un producte per un turisme original: una ruta d'agermanament entre valencians i balears* a càrrec d'Antoni Marimon Riutort (professor titular d'Història Contemporània, UIB) i Josep Miquel Santacreu Soler (professor titular d'Història Contemporània de la Universitat d'Alacant).

17:00: Descans.

17:30: *Del paisatge al paisatge cultural. Jardins i paisatges de Mallorca en l'obra d'artistes i viatgers* a càrrec de Rosa Júlia Roman Quetglas (professora ajudant d'Història de l'Art, UIB).

18:00: *El turisme comunitari a l'Amazònia* a càrrec de Miquel Seguí Llinàs (professor titular de Geografia Turística i director del Doctorat en Turisme-TTUR).

18:30: *Exploring new paths in the linguistic landscape of tourism in the Bay of Palma* a càrrec d'Antonio Bruyèl Olmedo (professor i subdirector Escuela Universitaria de Turismo Felipe Moreno) i Maria Juan-Garau (professora titular d'Universitat, departament de Filologia Espanyola, Moderna i Clàssica).

19:00: *Les guies turístiques de Mallorca des d'una perspectiva històrica* a càrrec de Maria Núria Planas Novella (Màster en Patrimoni Cultural: Gestió i investigació).

19:30: Comunicacions. Relator: Gabriel Mayol Arbona (investigador i becari col·laborador del projecte de recerca Turisme Cultural a les Illes Balears: anàlisi, diagnòstic i perspectives de futur).

Divendres, 20 de febrer

MATÍ

09:30: Convocatòria a la Plaça de Santa Eulàlia (Palma). Visita a la Ciutat Alta a càrrec de Josep Morata Socias (professor emèrit d'Història de l'Art, UIB).

11:30: Descans.

12:00: Convocatòria al Passeig del Born (Palma). Visita a la Ciutat Baixa a càrrec de Maria Barceló Crespí (catedràtica d'Història Medieval, UIB).

13:30: Fi de la sessió.

TARDA

Sessió A - Auditori Jaume Cladera. Edifici Arxiduc Lluís Salvador (UIB).

15:00: *El turismo cultural en España. Realidades y problemáticas en un destino principal: Toledo* a càrrec de Luis Alfonso Escudero Gómez (professor titular de Geografia de la Universidad de Castilla-La Mancha)

15:30: *El turisme cultural a Menorca* a càrrec d'Alfons Méndez Vidal (economista i membre de l'Institut Menorquí d'Estudis)

16:00: *El turisme cultural a Itàlia. Il turismo culturale in Italia tra tradizione e innovazione* a càrrec de Martino Contu (president del Centro di Studi SEA i Universitat de Sassari) i *El turismo cultural en Cerdeña* a càrrec de Luciano Gallinari (membre de l'Istituto di Storia dell'Europa Mediterranea de la CNR i Universitat de Cagliari).

16:50: Descans.

17:00: *Les empreses i els itineraris dedicats al turisme cultural* a càrrec de Jennifer Arcas Alou (tècnica del DIRCOM - UIB) i Cristina Ortiz Moreno (llicenciada en Història i Història de l'Art). Amb participació de Xisca Ambrós, José Calatayud, Joan Carles Palos, Sergio Rigo, Gaspar Valero i Margalida Vives.

17:50: *Eivissa: Biodiversitat i cultura. La candidatura de Patrimoni de la Humanitat de 1999* a càrrec de Josefa Costa Costa (Consellera d'Educació, Cultura i Patrimoni del Consell d'Eivissa)

18:20: *Rutas de cine, turismo cinematográfico en Mallorca: el caso alemán* a càrrec de Gloria Isabel Bosch Roig (professora titular d'escola universitària de Llengua Alemanya)

18:45: *Els fars de les Illes Balears. Un nou projecte de turisme cultural* a càrrec de Javier Pérez de Arévalo (doctor en Història)

19:15 *Jules Verne y el Archiduque Luis Salvador. Cómo promover el turismo mediante la lectura* a càrrec de Nicolás Moragues (doctor en Història).

Sessió B – Aula de Graus (Arxiduc Lluís Salvador, UIB)

15:00: *Turisme cultural, desenvolupament local i sostenibilitat al País Valencià* a càrrec de Josep Miquel Santacreu Soler (professor titular d'Història Contemporània de la Universitat d'Alacant).

15:30: *L'arqueologia i el turisme cultural* a càrrec de Manel Calvo (professor titular d'Arqueologia, UIB), *Els usos del patrimoni arqueològic en el destí turístic: Costa Brava* a càrrec de Josep Burch Rius (professor d'Arqueologia de la Universitat de Girona), *El projecte de Menorca Talaiòtica com a Patrimoni de la Humanitat* a càrrec de José Simón Gornés Hachero (arqueòleg i tècnic del Consell Insular de Menorca) i *El jaciment de Sa Galera com a eina innovadora en la promoció turística de Can Pastilla (Palma)* a càrrec de Joan Miquel Morey (membre de l'equip d'excavació del jaciment de Sa Galera).

17:00: Descans.

17:15: *Música i turisme a Mallorca (1950-2015)* a càrrec de Bartomeu Canyelles Canyelles (doctor en Història i coordinador tècnic del projecte R+D Turisme i Mitjans de Comunicació a les Illes Balears).

17:45: *El turisme cultural en el sistema educatiu* a càrrec d'Antoni Vives Reus (professor del Ciències Socials i Jurídiques al CESAG i secundària).

18:15: *La figura del Archiduque Luís Salvador de Austria: previsió del turismo cultural* a càrrec d'Andrés Salvador de Habsburgo Lorena.

18:45: *Gastronomia, enologia i turisme cultural* a càrrec de Joan Miralles Plantalamor (doctor en Sociologia i professor de secundària) i Maria José Sánchez de León Cotoner (llicenciada en Història). Intervenien José Maria Calonge Cruz (cap del Departament de Cuina de l'Escola d'Hoteleria de les Illes Balears - EHIB), Andreu Oliver (president de l'Associació de Petits Cellers de Mallorca) i Ramon Servalls (director de celler).

Seu de Mallorca (Palma)

20:00: Presentació del llibre en quatre volums *La Catedral de Mallorca és el document. La reforma de Gaudí 100 anys després*. Coordinadora: Mercè Gambús (professora titular d'Història de l'Art, UIB).

Dissabte, 21 de febrer

MATÍ I TARDA

10:00: Punt de trobada: Estació del Tren de Sóller de Palma.

10:30: Partida en el Tren de Sóller.

11:15: Arribada a Sóller - *Itinerari urbà. El Centre Interpretació de la Serra de Tramuntana, Can Prunera i el Museu de Sóller.* Visita coordinada per Andrea Pomar Capó (arquitecta i màster de Patrimoni Cultural: Gestió i Investigació).

13:45: Partida de davant el Jardí Botànic de Sóller a Lluc.

14:30: Dinar.

15:45: Visita guiada als espais del Santuari.

16:30: *Turisme religiós a Mallorca. El projecte del Santuari de Lluc* a càrrec de Pere Muñoz Perugorria (responsable de gestió del projecte del Santuari de Lluc)

17:00: *L'atenció als visitants i peregrins en el Santuari de Lluc* a càrrec de Manel Soler.

17:20: *La restauració i la projecció del Santuari de Lluc en la transició a la modernitat: el programa pastoral i social del bisbe Pere Joan Campins (1898-1915)* a càrrec de Pere Fullana Puigserver (professor d'Història de l'Educació, UIB).

17:45: *Los conventos de clausura del centro histórico de Palma. Situación actual y potencialidades turísticas* a càrrec de Maria Margarita Novo (professora d'Història de l'Art, UIB).

18:15: *La casa de Robert Graves de Deià: experiències de turisme cultural* a càrrec de William Graves (director de la Fundació Robert Graves).

18:45: *Investigació en turisme i fonts de finançament de la Unió Europea* a càrrec de Beatriz Marín García (llicenciada en Comunicació Audiovisual, tècnica becària del CBE en matèria de Turisme, I+D, Transport i Política Regional i consultora del Turisme Centre Balears Europa).

19:15: Clausura a càrrec de Gabriel Mayol Arbona (becari col·laborador del projecte de recerca Turisme Cultural a les Illes Balears: anàlisi, diagnòstic i perspectives de futur) i Sebastià Serra Busquets (responsable del projecte de recerca Turisme Cultural de les Illes Balears: anàlisi, diagnòstic i perspectives de futur).

19:30: Tornada a Palma

Secretaria del Congrés

Sebastià Serra Busquets (s.serrabusquets@uib.es): 971-173-279

Gabriel Mayol Arbona (gabriel.mayol@uib.es): 971-259-758

Elisabeth Ripoll Gil (elisabeth.ripoll@uib.es): 971-259-539

Bartomeu Canyelles Canyelles (turismeicomunicacio@gmail.com): 971-259-758

Organitza:

10
ANYS

C TEDRA D'ESTUDIS TURÍSTICS
MELI  HOTELS INTERNATIONAL

Universitat
de les Illes Balears

MELI 
HOTELS
INTERNATIONAL

Projecte d'Investigació Turisme Cultural a les Illes Balears: anàlisi, diagnòstic i perspectives de futur.

Col·laboren:

Facultat
de Turisme

Departament
de Ciències Històriques
i Teoria de les Arts

Vicerectorat
d'Investigació
i Postgrau

**Estudis de la Cultura, la Societat,
la Comunicació i el Pensament
Contemporani (CSCP)**

Institut de Recerca i
Innovació Educativa

FEDERACIÓN EMPRESARIAL
HOTELERA DE MALLORCA

1912
**FERROCARRIL
DE SÓLLER**

SANTUARI DE LLUC

ehib
ESCOLA D'HOTELLERIA
DE LES ILLES BALEARS

**CENTRE D'ESTUDIS I
DOCUMENTACIÓ
CONTEMPORÀNIA**

Amb el suport de:

Centre
Balears Europa

ROIG

RENTACAR
PREMIUM
DES 81000

WWW.ROIG.COM

Hoteles SantoS
NIXE PALACE

www.uib.cat

